

Oponentský posudek

SKOTÁKOVÁ, Jasna. *Lexikální ukrajinismy v mluvě Volyňských Čechů*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019.

Diplomová práce J. Skotákové poskytuje kvalitní, zajímavý a čtivý pohled na česko-ukrajinskou jazykovou interferenci v oblasti Volyně. Autorka s erudicí a s jistotou, danou perfektní znalostí prostředí a „zúčastněných“ jazyků hodnotí a sumarizuje dosavadní bádání v oblasti lexikálních přejímek a kalkování mezi češtinou a ukrajinštinou. Velmi dobrá odborná průprava a kvalita filologického uvažování J. Skotákové se projevuje mj. v tom, že autorka vidí a také konstatuje, jaké meze a různá úskalí s sebou zvolené téma nese: její práce např. inspiruje k úvahám o některých lingvistických termínech. Reálný jazykový materiál, pocházející z nedávné lingvistické expedice na Ukrajinu, autorka využívá obratně a účelně. Protože se pohybujeme v oblasti slovní zásoby, je jistě vhodné – a autorka to soustavně činí – přihlížet ke kulturnímu, etnografickému kontextu, ve kterém volyňská čeština žije.

Některé další poznámky, které k práci mám, formuluji rovnou jako otázky pro ústní část obhajoby:

- 1) Pozoruje diplomantka v tom, jak se ve volyňské češtině užívá interjekcí a partikulí, nějaké obecnější pragmalingvistické tendence (vedle interferencí, zmiňovaných a dokumentovaných na s. 42 i jinde), které v „české“ češtině nejsou? Např. obecně vyšší četnost interjekcí a partikulí ve volyňské češtině, jejich větší exponovanost v komunikaci apod.?
- 2) Proč je zastoupení synsémantik mezi kalky celkově nízké (s. 32)? Jak autorka z tohoto hlediska hodnotí východoslovanské předložkové vazby, které se odrážejí ve volyňské češtině (typ *pro co to je?* „o čem to je?“)? Jde o přejímky, nebo o kalky?
- 3) Může být překvapivá produktivnost protetického *v-* ve volyňské češtině (typ *vobščáme*, viz s. 38) výrazem prožívaného vztahu k češtině a češtví?
- 4) Opravdu byl lexém *paska* prvotně označením pro druh pečiva a až druhotně názvem pro hlavní křesťanský svátek (s. 47)?

5) Diplomantčiny úvahy o suržyku (s. 54) jsou bystré. Avšak: existují také nějaké podstatné argumenty, které by spíš nepodporovaly myšlenku, že jazykový útvar „po naszymu“, užívaný na Těšínsku, je něčím, co bychom mohli srovnávat se suržykem? Je sociolingvistický status „po naszymu“ a vůbec i lexikální a gramatická povaha tohoto útvaru v něčem podstatném odlišná, srovnáme-li jej se suržykem?

Po stránce formální je diplomová práce J. Skotákové na velmi dobré úrovni – výhradu mám jen k místy až příliš „mluvenému“, nápadně dialogizovanému odbornému stylu autorky.

Předloženou práci velmi rád doporučuji k obhajobě a v této fázi hodnocení pro ni navrhuji klasifikaci stupněm **A**.

V Olomouci dne 18. srpna 2019

PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.